

Fragmentul cercetat nu reprezintă o moștenire din limba latină. El constituie însă o dovadă că în țara noastră au avut ecou și lucrări apusele foarte apreciate în evul mediu.

4. Deoarece de-a lungul evului mediu poporul nostru a făcut parte din aria de cultură a orientului bizantino-slav, ne-a preocupat și problema contingentelor textului nostru cu textele de folclor medical bulgar și sîrbo-croat, vecinii de sud cu care poporul român a avut strînse legături.

A. Printre manuscrisele și tipăriturile vechi bulgărești¹ se găsesc numeroase lucrări sau fragmente din lucrări de medicină populară cuprinse în texte miscelane care, asemenea celor românești de la noi, aparțin sec. al XVIII-lea și mai ales sec. al XIX-lea. Ele cuprind rețete de medicamente alcătuite din diverse materii prime, vegetale și animale, rețete pentru diferite balsamuri, rețete de magiun, de vâpsit, etc.

Profesorul Hristo Kodov coautor al volumului al III-lea al *Catalogului de manuscrise din Biblioteca Națională din Sofia* a binevoit a ne informa că numeroasele manuscrise bulgărești sînt, în general, de tip popular, că sînt alcătuite după tipul grecesc și că se împart în trei grupe distincte. Conform relatării profesorului H. Kodov, indiferent de grupul în care se încadrează, toate textele medicale sînt alcătuite după una și aceeași schemă, conform căreia se pornește de la boală spre medicație. În Bulgaria nu există însă sau, cel puțin nu se cunoaște pînă acum, nici un text de medicină populară care, din punct de vedere al structurii și al cuprinsului, să aibă contingentă cu ms. 740, care să redea deci opera lui Dioscoride.

B. În ceea ce privește lucrările de folclor medical sîrbesc, se poate afirma că fragmentele publicate de P.I. Šafařík² sau de Stoian Novaković³ sînt similare celor bulgărești și marii majorități a textelor de folclor medical românesc. Pe lângă acestea, la Biblioteca Mănăstirii Hilandar s-a găsit un manuscris voluminos de 204 file (nr. 517), un codice medicinal scris în redacție sîrbească, deosebit de interesant pentru istoria medicinei sîrbești și pentru istoria vechii culturi sîrbești⁴. În studiul consacrat acestui manuscris, Relja Katić precizează că el este format din 13 lucrări diferite, dintre care cea consacrată farmacologiei este cea mai extinsă, cuprinzînd 147 de leacuri (plante medicinale, prezentate în ordine alfabetică). În această lucrare, în care sînt descrise pe larg caracteristicile medicamentului și se expun indicații terapeutice și toxicologice, apare foarte des numele lui Dioscoride (Діоскоридни) precum și ale lui Avicena, Hipocrat, Galen și alții. Asupra celorlalte 12 lucrări nu insistăm, căci n-au contingentă cu manuscrisul nostru.

¹ B. Tonev, *Опис на ръкописите и старопечатните книги на Народната Библиотека* t. I, Sofia, 1910; t. II, 1923; Manio Stoianov, Hristo Kodov, *Опис на славянските ръкописи в софийската Народна Библиотека* t. III, Sofia, 1964.

² P. J. Šafařík, *Serbische Lesehörner oder historisch-kritische Beleuchtung der Serbischen Mundart*, Budapest, 1833, p. 129—130.

³ Stojan Novaković, *Примери книжевности и језука старога и српско-словенскога*, Beograd, 1877, p. 500—510.

⁴ Relja Katić, *Хиландарски медицински кодекс бр. 517 «Зборник радова LXXI»*; Институт за Медицинска и сграживања Српске Академије Наука и Уметности. књ. 8, 1960, p. 72, 83, 116.